



Šifra kandidata:

Državni izpitni center



P 1 5 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 1. februar 2016 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.



1. Vodena interpretacija

Bogdan Novak: KRVAVE REKE (odlomek)

PRAVNO IN PROTINARAVNO

» ... Dajte no, vi ste doktor prava, pa mi razložite tole. Učiteljica drugega plačilnega razreda sem in imam 1260 kron plače na leto. Kolega, moški, učitelj istega razreda, ima 1400 kron letne plače. Dajte, razložite mi pravno in po pravici, zakaj ta razlika. Ali je morda dokazano, da se učencev bolj prime znanje, če jih uči moški, kot če jih ženska? A je znanje, pridobljeno po učitelju, več vredno kot tisto, ki jim ga da učiteljica? Edina prednost, ki jo imam kot učiteljica pred učitelji, je ta, da mi moški odpirajo vrata in so me dolžni pozdravljati vnaprej. Mogoče pa vi kot pravnik le veste, zakaj je tako.«

Izzivalno ga je gledala. Karlo je pričakoval, da si bo vsak trenutek uprla roke v bok. Zmajal je z glavo.

»Pravno je pač tako,« je odvrnil, »da so sprejeti predpisi, ki določajo te razlike. V vsakem od štirih plačilnih razredov določajo posebej plače za učitelje in posebej za učiteljice. Predpise je sestavil prosvetni minister, sprejel jih je parlament, potrdil pa cesar. Po pravni plati je vse jasno.«

»Hm, pametnjakovič pa tak!« se je jezno namrdnila Francka. »Za takšno razlago vam ni bilo treba študirati prava, to si lahko razloži vsakdo sam. A zakaj so takšni predpisi? Na čem temeljijo?«

Karlo je zardeval. Ta Kobalova Francka mu pa res ne prizanaša s svojim jezikom.

»Torej,« se je poskušal izmazati, »verjetno se da po takšnih predpisih sklepati, da ima zakonodajalec učiteljice za manj vredne od učiteljev.«

»Česa ne poveste,« je obupano vzdihnila Francka.

»Učiteljice,« je skušal mirno nadaljevati Karlo, »imate namreč v svoji službeni dobi otroke, prej začnete dobivati državno pokojnino kot učitelji, in vse to državo stane, zato vas tudi slabše plačuje. Poleg tega je verjetno zakonodajalec menil, da je boljše, če naredi vse poklice manj privlačne za ženske, tako da bi se raje odločale za gospodinjstvo in ostajale doma. Saj je vendar prva dolžnost žene in matere, da skrbi za dom, za moža in otroke. Tudi če ima služkinjo za pomoč, ob tem zelo težko zmore še službo, nikakor pa je ne more opravljati tako dobro kot moški, ki ima urejen dom in se lahko vse življenje posveča samo karieri.«

»No, deniva, da lahko sprejemem nekatere od vaših razlag vsaj delno,« je zagodrnjala Francka. »Ampak vzemite, da sem se odločila samo za svoj poklic, ne nameravam imeti otrok, da sem lahko torej v poklicnih zadevah povsem enakovredna moškemu.«

»To bi bilo protinaravno,« je v zadregi nadaljeval Karlo.

(Vir: Bogdan Novak: Krvave reke. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998. 188–189.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite pogovor književnih oseb: O katerem problemu se pogovarjata? Kaj menita o njem? S čim utemeljujeta svoja stališča? Citirajte poved, s katero Francka oceni strokovnost Karlove razlage.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o zadnji Karlovi izjavi. Ob primeru iz življenja presodite, ali je žensko poklicno delo tudi danes slabše vrednoteno kot moško.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.



2. Samostojna interpretacija

Ivo Zorman: ANGEL VARUH (odlomek)

Verjela sem profesorju Juhantu, da so vse poti v življenju strme, da so le redkim postlane s cvetjem in da izgube tla pod nogami najprej tisti, ki jim strežejo od rojstva.

Tako me je učil profesor Juhant.

Jaz sem bila samosvoja, odvisna od nikogar, nikomur ničesar dolžna, a je profesor menil, da človek vedno potrebuje opore, ne samo v otroških letih.

»Svet se ne obrača po volji samo enega,« je rekel. »Celo stvarnik, ki naj bi bil vsemogoben, ne pomeni nič brez vernikov.«

Morda je bil profesor edini, ki mi je znal, ki mi je bil pripravljen pomagati v tistem času. Rada sem ga poslušala, verjela sem mu kot nekoč mami Ani. Njegove besede so se mi vračale, ko sem doživljala, kar mi je pravil, pred čemer me je svaril. Prav tako še danes vem za vsako besedo mame Ane, ki je davno nekoč z menoj pokleknila k postelji, da sva opravili večerno molitev.

»Sveti angel, varuh moj ...«

Babičinega angela varuha sem si lahko predstavljala. Vsako jutro, vsak večer sem ga gledala na sliki, ki je visela nad mojo posteljo. Za roko je držal deklico in jo varno vodil po ozki brvi nad razpenjenim potokom. Profesorjevega je bilo težje spoznati, ker ni imel kril, na katerih bi se vsak hip lahko dvignil pod nebo, deklica na brvi pa mu ne bi smela zaupati.

»Vsak streže svojim željam,« je trdil. »Srečala jih boš celo med angeli, spoznala pa po tem, da se prilizujejo, samo da bi dosegli svoje, da obljublajo, če ne zaleže to, pa grozé.«

Razmišljala sem o vsaki njegovi besedi, tehtala sem jih in se enkrat vprašala, če tudi profesor ni eden teh lažnih varuhov.

Ne, sem si rekla.

Profesor se ni prilizoval, ničesar ni zahteval, nič ni pričakoval, pa tudi ničesar ni obljubljal.

Bilo me je sram grde misli, pa sem jo priznala.

»Kar pomeni, da so padle moje besede na plodna tla,« je rekel profesor Juhant. »Le dvomi o vsakem in o vsem, predvsem pa ne zaupaj tistim, ki dosti govore, a ne izpolnijo nobene obljube.«

(Vir: Ivo Zorman: Angel varuh. Ljubljana: Knjižna zadruga, 2001. 110–111.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.



P 1 5 3 A 1 0 1 1 2 0 5

A series of horizontal lines for writing, spanning the width of the page.



P 1 5 3 A 1 0 1 1 2 0 6

A series of horizontal lines spaced evenly down the page, providing a template for handwriting practice.



P 1 5 3 A 1 0 1 1 2 0 7

Lined writing area consisting of 20 horizontal lines.



Prazna stran